

“Het is noodzakelijk kritisch na te denken over eigen vastgeroeste denkpatronen”

SCHIJNWERPER OP ONBEWUSTE VOOROORDELEN

De DUB-diversiteitsagenda

door **Ries Agterberg en Xander Bronkhorst** - Laat de universiteit haar *mindbugs* nu eens aanpakken. Dat was de rode draad in een aantal bijdragen van studenten en medewerkers aan een diversiteitsblog van het digitale universiteitsblad DUB. Redactieleden **Ries Agterberg en Xander Bronkhorst** blikken terug op het bijzondere initiatief.

Eerlijk is eerlijk: een journalistieke redactie loopt niet meteen over van enthousiasme als een term als ‘diversiteit’ over tafel gaat. Voor veel geharde nieuwsgagers valt die in dezelfde categorie als ‘duurzaamheid’ of ‘vrede’: zo algemeen, dat niemand precies weet wat ermee bedoeld wordt.

Toch was er deze winter alle aanleiding voor DUB om eens wat dieper op het thema in te gaan. Aan Britse en Amerikaanse universiteiten ageerden studenten tegen oude symbolen van slavernij of kolonialisme. Maar belangrijker: binnen onze eigen universiteit bleek diversiteit op eens ook een belangrijk gespreksonderwerp te zijn. Studenten demonstreerden in Utrecht voor vrij en emancipatoir onderwijs en ook tijdens bijeenkomsten in de aanloop naar het nieuwe Strategisch Plan kwam het thema diversiteit naar voren. Daarbij staken interessante vragen de kop op. Waar richt het universiteitsbestuur zich op als het gaat om ‘diversiteit’? Is het niet vooral een alibi om de universiteit snel verder te internationaliseren? Of: hoe ga je de opgeschroefde ambities en het bereiken van nieuwe doelgroepen waarmaken als het bestaande vrouwenemancipatiebeleid al jaren faalt?

Podium

Er schuurde dus klaarlijk toch wel het een en ander. De DUB-redactie besloot een actualiteitenblog te openen. We gaven betrokken studenten en medewerkers en onze vaste columnisten enkele weken een podium om hun visie te geven. Om te voorkomen dat iedereen de gelegenheid aangreep om een policor (politiek correct, red.) betoog af te steken, vroegen we om concrete suggesties. Wat moet de UU echt dóén om minder wit, mannelijk, hetero-

Ries Agterberg

Xander Bronkhorst

“De universiteit plukt niet de vruchten van een pluriform palet aan zienswijzen”

seksueel te worden? Op basis van die bijdragen wilden we onze eigen DUB Diversiteitsagenda samenstellen. Daarmee zou ons medium een serieuze bijdrage kunnen leveren aan de discussies rondom het toekomstige universitaire beleid. Uiteindelijk publiceerden we in februari en maart een twintigtal blogbijdragen en ook enkele eigen artikelen. We lieten allochtone studenten aan het woord, spraken een transgender student, keken naar ervaringen in andere landen en vroegen ons af of het thema diversiteit een plek in het onderwijs zou moeten krijgen.

Invloed

Zijn we geslaagd in onze opzet? Niet helemaal. Zijn we blij met wat het blog heeft opgeleverd? Jazeker. Er vormde zich een caleidoscoop van perspectieven en opinies. Het blog leek ook echt invloed te hebben. Een bijdrage van U-raadslid Josefiën van Marlen leverde haar een uitnodiging op voor een expertmeeting op het ministerie van OC&W. Een boos artikel van de docent Corrie Tijsseling die geen vast contract had gekregen, maakte protesten los. Tijsseling kreeg tóch een aanstelling. Er was ook kritiek. Commenters zeiden aan

‘diversity fatigue’ te lijden of betoogden dat in onze verhalen te vaak de witte man de boventoon voerde. Zelf hadden we gehoopt op meer kritische geluiden. In de blogbijdragen kwamen ze maar mondjesmaat naar voren, terwijl ze toch ook bij de discussie horen.

Het opstellen van een eigen diversiteitsagenda met concrete voorstellen bleek een lastig verhaal. We hebben in de eerste plaats een enorme cultuuromslag nodig, schreven veel bloggers. Wetenschappers vertrouwen doorgaans op hun eigen rationele oordeelsvermogen, schreef bijvoorbeeld Ingrid Robeyns. “Onze professionele kwaliteiten – helder en rationeel kunnen denken – creëren een zelfbeeld dat ons verhindert om te erkennen dat ook ons denken door sociaal-culturele denkpatronen beïnvloed wordt.”

Overlap

Zo werd het belangrijkste punt in onze agenda dan toch ietwat abstract: pak alle *mindbugs* aan die er nog steeds zijn binnen de universiteit. In sollicitatieprocedures voor vacatures, in selectieprocedures voor opleidingsplaatsen of in de samenstelling van projectgroepen spelen onbewuste vooroordelen volgens onze bloggers een te grote rol. Zo plukt de universiteit niet de vruchten van een pluriform palet aan zienswijzen en inbrengen.

Terugblikkend is onze keuze om alle mogelijke aspecten van diversiteit in een korte periode te belichten goed uitgepakt. We hebben kunnen aantonen dat de debatten over vrouwenemancipatie, eerstegeneratiestudenten, buitenlandse studenten en gehandicapten een overlap hebben: de noodzaak kritisch na te denken over eigen vastgeroeste denkpatronen. Geen revolutionaire boodschap, wel nuttig. Zeker nu de universiteit echt aan de slag zegt te gaan met een eigen diversiteitsbeleid en de groeiende kloof tussen hoogopgeleiden en laagopgeleiden alle aandacht van politici, beleidsmakers en media opeist.

Drs. Ries Agterberg is sinds 2010 hoofdredacteur van het Digitaal Universiteitsblad (DUB). Drs. Xander Bronkhorst is redacteur bij DUB. Het diversiteitsblog vind je op www.dub.uu.nl/diversiteitsblog.

ESTHER STOUTHAMER

Universitair hoofddocent/onderzoeker en trekker focusgebied Future Deltas

Sinds 2002 werk ik bij het departement Fysische Geografie en sinds twee jaar ben ik ook trekker van het focusgebied Future Deltas. Met dit focusgebied probeer ik de urgentie van interdisciplinair delta-onderzoek op de kaart te zetten. Delta's zijn voor de mens aantrekkelijke gebieden om zich te vestigen. Ze zijn belangrijk voor de economie en wereldvoedselproductie en herbergen vaak unieke ecosystemen. Echter, het zijn ook kwetsbare gebieden. Ze liggen laag en hebben een slappe ondergrond. Dit maakt ze kwetsbaar voor de gevolgen van urbanisatie en verandering in het klimaat en land- en grondwatergebruik. Het toekomstbestendig maken van deltagebieden vereist een nog niet bestaande geïntegreerde aanpak, waarin het functioneren van het natuurlijke systeem, ruimtelijke ordening, socio-economische ontwikkelingen en wet- en regelgeving wordt meegenomen.

Het is mijn ambitie om vanuit Future Deltas de komende jaren met een wetenschappelijk goed onderbouwde geïntegreerde aanpak te komen voor het duurzaam beheer van deltagebieden wereldwijd, om zo maatschappelijke problemen het hoofd te kunnen bieden. De grootste uitdaging hierbij is om mensen uit verschillende vakgebieden met elkaar samen te laten werken aan innovatieve onderzoeksvragen en oplossingen op de raakvlakken van hun eigen vakgebied. Ik probeer deze samenwerking te bewerkstelligen door verbindingen te leggen tussen vakgebieden, zowel inhoudelijk als tussen onderzoekers en zowel intern als extern.

Binnen de fysische geografie kijk ik naar verschillende geofactoren (bodem, water, mens) en de samenhang hiertussen. Voor Future Deltas doe ik dit op een nog grotere schaal. Pas als we het hele deltasysteem snappen, kunnen we aan de knoppen draaien. De interactie tussen mens en landschap staat centraal. Daarom werk ik nu met onder andere juristen, biologen en sociaal geografen gezamenlijk aan deltaprojecten. Dit is een enorme uitdaging, maar ik zie dit echt als de enige manier die leidt tot een duurzame oplossing voor goed deltabeheer. Met deze interdisciplinaire aanpak lopen we internationaal voorop. En daar ben ik trots op.

Just de UU biedt deze mogelijkheid, omdat het een brede universiteit is met een veelheid aan voor het delta-onderzoek relevante vakgebieden en expertise. Het biedt grote kansen voor innovatief onderzoek en onderwijs. En het is de sleutel tot succes: toekomstbestendige delta's.